

DNKKs EKTESKAPSPRAKSIS

I forvaltningen av ekteskapets sakrament og spørsmål knyttet til ekteskapspraksis, legger DNKK til grunn Guds ord om ekteskapet slik det er gitt oss i Den hellige skrift og overlevert i den apostoliske tradisjon i kirken. Praksis skal utøves i en sjelesørgerisk nærhet til menneskene med deres forskjellige bakgrunn i forhold til kirke og kristen tro. Også i forvaltningen av dette sakrament er målet å vinne mennesker for Kristus og trygge ekteskapet som en forpliktende, livslang ordning og ved det styrke det nye livet Kristus har kalt oss til.

EKTESKAP OG SAMLIVSFORMER

1. I overensstemmelse med Skriften og tradisjonen, holder vi ekteskapet i ære som en hellig og ubrytelig stand, innstiftet av Gud til velsignelse for menneskene. Ekteskapet er å forstå som et livslangt fellesskap mellom én mann og én kvinne som er offentlig inngått i gjensidighet og frivillighet, uten reservasjoner eller betingelser og der partene hver for seg og sammen har avlagt livslange ekteskapsløfter. Som skaperordning, helliges og krones ekteskapet gjennom kommunionen til et synlig tegn på den hemmelighetsfulle forening mellom Kristus og Kirken. Slik forstått er ekteskapet et sakrament. Ekteskapets hensikt er å videreføre slekten, helliggjøre og gi retning til menneskets naturlige instinkter og følelser og være en trygg ramme for ektefellenes samliv i gode og onde dager.
2. DNKK-medlemmer som lever i eller har levd i andre samlivsformer, må få sin samlivsform vurdert med tanke på hvilken status den kan gis. DNKK vil skille mellom
  - a) former som har tilstrekkelig ekteskapslignende karakter til at de kan ekvivaleres med gyldig inngått ekteskap men som må sakramentalt krones,
  - b) samboerskap med eller uten skriftlig kontrakt som må kvalifiseres ved kirkelig vigsel for å kunne regnes som ekteskap og
  - c) borgerlig inngåtte ekteskap uten avleggelse av løfte om livslang troskap som også må kvalifiseres ved kirkelig vigsel.
3. Ekteskap som er gyldig inngått før ektefellen ble DNKK-medlemmer, regnes som sakramentalt ekteskap etter ektefellenes felles nattverddeltagelse. Borgerlig inngåtte ekteskap og samboerskap med offentlig eller privat kontrakt må kvalifiseres ved kirkelig vigsel.
4. Medlemmer i DNKK forventes enten å leve i ekteskap eller i enslig stand. Samboere som vil bli medlemmer, hjelpes til å avklare sine samlivsforhold; dvs. til enten å gifte seg eller avslutte samboerforholdet. Dette gjelder enten innmeldingen omfatter den ene eller begge i et samboerforhold. Denne rettledningen må omfatte skriftemål.
5. I samsvar med den udelte kirkes praksis regnes skilsmisse som alvorlig synd. Men syndere som gjør bot, kan gis en ny sjanse. Gjengifte vil således kunne aksepteres som konsesjon til menneskelig svakhet og forutsetter søknad og skriftemål. Søknad om gjengifte gjøres skriftlig til soknepresten evt. til nærmeste kirkelig overordnede.
6. Kirken innvilger ikke skilsmisse, men forholder seg til samfunnets rettsregler.

7. Bare medlemmer av DNKK kan søke om å få sitt ekteskap/skilsmissе vurdert etter kirkens prosedyre for annullering og oppløsning.
8. Gjengifte som ønsker å bli (holde fram som) DNKK-medlemer, må enten bli stående som medlemmer under kirketukt, etter skriftemål love å leve som bror og søster eller søke om tillatelse til gjengifte.
9. Enker/enkemenn som ønsker å bli (holde fram som) DNKK-medlemer, kan inngå nytt ekteskap ved kirkeleg vigsel.

IKKE GYLDIGE EKTESKAP

Ordet "ekteskap" betyr "det som er skipa på aktstykker", dvs. er kontraktmessig inngått. Det betyr at ekteskapet hviler på den juridiske forpliktelsen og ikke på vigselseritualet.

Følgende tre momenter inngår i kirkens vurdering av ekteskapets status:

- a) **Den gjensidige kjærligheten** mellom mann og kvinne er en forutsetning for opprettelsen av et ekteskap. Det betyr ikke at ekteskapet kan reduseres til et privat forhold mellom de to. Ulike former for samboerskap er derfor ikke tilstrekkelig.
- b) Et ekteskap forutsetter videre en **offentlig ekteskapskontrakt** bygget på samfunnets rettsregler, inklusive løftet om livslang troskap.
- c) På bakgrunn av en slik ekteskapskontrakt på basis av samfunnets rettsregler vil kirken normalt kunne fullbyrde ekteskapsinngåelsen gjennom **kirkelig vigsel**. Siden 1993 har den norske ekteskapsloven imidlertid tatt inn retten til skilsmissе som en del av kontraktbetingelsene. Under slike forhold må kirken operere med tilleggsregler til ekteskapskontrakten som forutsetning for vigselen.

På bakgrunn av en slik forståelse av ekteskapets struktur og den forståelsen av ekteskapet som er formulert i dette dokumentet, vil det være noen samlivsforhold som mangler de nødvendige kriterier for et gyldig ekteskap og som kan erklæres ugyldige etter en nærmere bestemt prosedyre.

Ugyldighetsgrunner knytter seg til følgende fire forhold: Evne, vilje, innsikt og form.

Følgende kriterier skal vektlegges:

Formelle kriterier

- Underslått eller løyet om opplysninger som kreves ved den offentlige prøving av ekteskapsvilkårene
- Underslått eller løyet om opplysninger som kirken regner som hindringer for ekteskap
- Under gyldig ekteskapsalder
- Allerede gift
- Vigselsmannen manglet vigselsrett
- Rette forlovere ikke til stede
- Ekteskapsritualet manglet nødvendige kvalifiseringer (f. eks. løfte om livslang troskap)
- For nært slektskap

Personlige kriterier

- Mangel på frivillighet.
- Manglende kjønnsidentitet.
- Manglende evne (impotens) eller vilje til fullbyrding av ekteskapet.
- Manglende vilje til å få barn.
- Misoppfatning av seremonien på grunn av påvirkning av alkohol eller narkotiske stoff.
- Veneriske sykdommer eller alvorlig mentale lidelser som ble underslått eller løyet om for den annen part.
- Underslått eller løyet om at en ventet barn med en annen.
- Ekteskapet inngått med en annen intensjon enn den som går frem av pkt 1 over, f.eks. ikke vilje til å få barn, uten å love livslang troskap.
- Ingen av partene var døpt da de giftet seg, mens en av partene senere slutter seg til den kristne tro og blir døpt, og den andre part bryter ut som en konsekvens av dette. (Dispensasjonen som Paulus gir i 1 Kor 7,15).
- I behandlingen av ekteskapsaker skal hensynet til felles barn tillegges stor vekt.

De ovenfor nevnte kriterier skal tolkes strengt og presist etter ordlyden og slik forpliktet biskopen i forvaltningen av ekteskapsaker.

(Drøftet i kleresimøtet nov 2003, justert mars 2004 og juni 2022).

**PROSEDYRER FOR ANNULLERING OG OPPLØSNING AV EKTESKAP
OG SØKNAD OM GJENGIFTE**

1. Kirken vil alltid være opptatt av å verne både ekteskapets hellighet og medlemmenes trygghet.
2. Vedtak med erklæring om at et ekteskap ikke er gyldig etter de ovenfor nevnte kriterier, gjøres i siste instans av biskopen etter forutgående prosedyre.
3. Et ekteskap kan erklæres som aldri inngått (annullert) om noen av de nevnte kriterier forelå ved ekteskapsinngåelsen.
4. Et kirkelig sett gyldig inngått ekteskap kan erklæres som oppløst om ugyldighetsgrunner oppstår etter at ekteskapsseremonien var gjennomført. Kirken kan således erklære at forutsetningene for et gyldig ekteskap enten aldri fantes eller ikke lenger finnes.
5. En ekteskapskommisjon, oppnevnt av biskopen, vil vurdere hver enkelt sak (annullering, oppløsning, gjengifte) etter personlig søknad.
6. Søknad om gjengifte kan bare fremmes etter at rette sivil myndighet har innvilget skilsmisse. Kommisjonen vil i tillegg til de nevnte ugyldighetskriterier, etterspørre anger over egne synder i ekteskapet, beslutning om å ville leve i lydighet mot Kirkens Herre og hengivenhet til troskap i et nytt ekteskap.
7. Et medlem av DNKK kan fremme skriftlig søknad om annullering eller oppløsning av eget ekteskap til sin sokneprest. Dette skal skje på godkjent skjema med eventuelle nødvendige vedlegg. Søknaden skal innen seks uker behandles av ekteskapskommisjonen før den oversendes biskopen for endelig beslutning.
8. Den mer utførlige beskrivelse av kriterier for annullering og oppløsning av ekteskap i PNCC's dokument "*The Sacrament of Matrimony in the Polish National Catholic Church*" (4. sept 2002, avsnittet «*Impediments to Marriage – Grounds for Annulment or Dissolution*» (s.17-25), vil også bli vektlagt av oss.
9. Vedtak om oppløsning av et ekteskap gir ikke automatisk rett til gjengifte. Søknad om gjengifte skal derfor fremmes skriftlig til soknepresten på godkjent skjema med eventuelt nødvendige vedlegg og behandles av ekteskapskommisjonen før biskopen gjør endelig beslutning.

Med tilslutning av kleresimøtet juni 2023.